

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКА АКАДЕМІЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»

Сомова Тетяна Василівна

МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ОСВІТИ (РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ)

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»

Магістерська робота

Науковий керівник:

Кухарчук Петро Михайлович, доцент кафедри
управління та адміністрування, кандидат наук з
державного управління, доцент

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є обґрунтування теоретико-методологічних засад і розроблення науково-практичних рекомендацій з удосконалення механізмів публічного управління РОС в Україні.

Для досягнення мети дослідження було поставлено такі завдання:

- визначити роль освіти у забезпеченні суспільного прогресу та регіонального розвитку;
- проаналізувати механізм правового забезпечення управлінського процесу в освітній сфері України та запропонувати підходи щодо його вдосконалення з урахуванням міжнародної практики;
- систематизувати та узагальнити існуючі наукові розробки теоретико-методологічних засад дослідження публічного управління РОС та визначити стан і рівень розробленості даної проблеми;
- розробити комплексний механізм публічного управління РОС та розкрити його зміст.

Об'єктом дослідження є публічне управління освітою.

Предмет дослідження – механізми публічного управління регіональною освітньою системою в Україні.

Методи дослідження. Методологічною основою дисертації є сукупність способів наукового пізнання та загальнонаукових принципів проведення дослідження, які ґрунтуються на фундаментальних положеннях науки публічного управління та адміністрування, а також споріднених наук.

РОЗДІЛ 1 МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМИ ОСВІТНИМИ СИСТЕМАМИ

1.1. Наукометричні та змістовні характеристики наукових здобутків українських учених з проблеми дослідження

1.2. Методологічні основи факторного аналізу у процесі здійснення публічного управління регіональними освітніми системами

Освіта функціонує в межах відповідного зовнішнього середовища, з яким знаходиться у постійній взаємодії. Тож формування публічного управління відбувається одночасно із розвитком загальносвітовою цивілізацією та знаходиться під впливом низки чинників (факторів).

Навчання в умовах карантину виявило такі проблеми:

- цифрова нерівність (відсутність або не належний рівень якості доступу до комп'ютерної мережі, виходу до мережі Інтернет);
- невідповідність (матеріальна, соціально-психологічна) здобувачів освіти до навчання в умовах онлайн-освіти (відсутність сильної мотивації й самоорганізації у більшості здобувачів освіти);
- виникнення психологічних наслідків у результаті тривалої соціальної ізоляції;
- неготовність педагогічного та науково-педагогічного складу до використання цифрових технологій, можливостей кейсового навчання (наявність усіх необхідних навчальних матеріалів в електронній формі);
- неоднакові можливості батьків допомагати у навчанні своїм дітям (це стосується дошкільної, загальної середньої освіти (дітям початкової школи, дітям з особливими потребами));
- втрата можливості отримувати безкоштовне харчування дітям пільговикам тощо.

1.3. Методи визначення стану публічного управління освітою в регіоні

З 2002 р. система управління освіти в Україні розвивається як державно-громадська, у якій «передбачається забезпечення державного управління з урахуванням громадської думки, внаслідок чого змінюються навантаження, функції, структура і стиль центрального та регіонального управління освітою»

Як категорія якість розглядається вченими у різних наукових галузях, зокрема:

- з філософської точки зору якість відображає внутрішню визначеність предмета, яка становить специфіку, що відрізняє його від усіх інших;
- з економічної – відображає сукупність властивостей продукції, що зумовлюють ступінь її здатності задовольняти потреби споживачів відповідно до свого призначення;
- з юридичної – одна із суттєвих умов багатьох цивільно-правових договорів тощо.

Висновки до першого розділу 1.

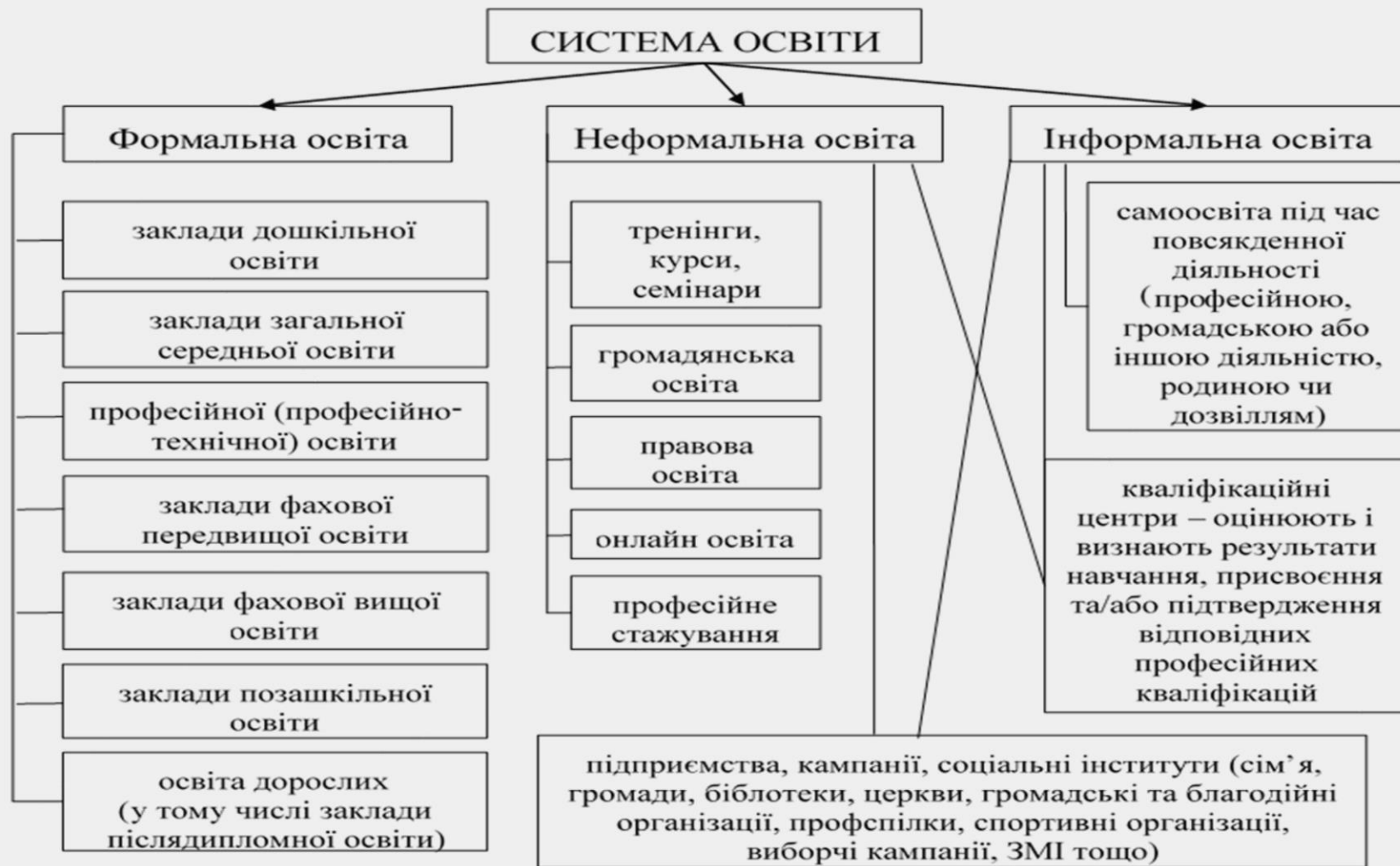
- ▶ Етапи її становлення:
- ▶ 1) 1997 – 2002 рр. – запровадження наукової галузі «Державне управління» та затвердження 6-ти її спеціальностей;
- ▶ 2) 2002 – 2011 рр. – затвердження нових 4-х спеціальностей галузі та їх 178 паспортів;
- ▶ 3) 2011 – 2015 рр. – затвердження 5-ти спеціальностей галузі (введено додаткову нову спеціальність – 25.00.05 «Державне управління у сфері державної безпеки та охорони громадського порядку»);
- ▶ 4) 2015 р. – по теперішній час – пошук шляхів удосконалення наукової галузі (введення до переліку галузей знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, галузі знань 07 «Управління адміністрування» спеціальність 074 «Публічне управління та адміністрування», розробка стандарту вищої освіти, початок роботи аспірантури та докторантури; одночасне функціонування наукових галузей «Державне управління» та «Публічне управління та адміністрування»).

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ СТАНУ ФУНКЦІОНУВАННЯ Й РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНИХ ОСВІТНІХ СИСТЕМ

2.1. Системний підхід до організації публічного управління освітою

Інституціонально система освіти в Україні представлена підсистемами, яку складають:

- ▶ — органи управління та самоврядування;
- ▶ — заклади освіти;
- ▶ — наукові, науково-методичні, методичні установи;
- ▶ — науково-виробничі підприємства.

2.2. Тенденції розвитку компонентної структури системи освіти та її регіональні особливості

У 2019/2020 н. р. порівняно з 1990/1991 н. р. відбулося скорочення закладів освіти на 35,3 % та чисельності осіб, що навчаються, на 39,8 %. Це відбулось у першу чергу в результаті погіршення демографічної ситуації, що склалася в країні (зменшення народжених дітей приблизно на 53 %), нестабільної політична й соціально-економічної ситуації.

2.3. Вплив освіти на формування людського капіталу та регіональний ринок праці

Одним із мотиваційних механізмів соціального захисту населення при втраті робочих місць є їх активна участь у неформальній освіті з метою перепідготовки, перекваліфікації, розширення своїх професійних можливостей. Одним із пріоритетів діяльності державної служби зайнятості є професійна орієнтація населення. Особлива увага приділяється роботі з учнівською молоддю, що спрямована на створення передумов для її професійної самореалізації та запобігання молодіжному безробіттю.

Висновки до другого розділу.

З'ясовано, що регіональні освітні системи в територіально-просторовому плані впливають на територіальне розміщення населення, його щільність, рівень урбанізації та концентрації інтелектуального і трудового потенціалу. Визначено, що більш розвинута система освіти, яка включає всі складові освіти – від дошкільної до вищої, як правило, формується в великих містах, що, сприяє концентрації інтелектуального потенціалу. І, навпаки, просторовий аспект і природно-географічна специфіка регіону (географічні відмінності, рівень урбанізації території), транспортна інфраструктура та інше впливає на формування системи освіти регіону.

ВИСНОВКИ

- ▶ З'ясовано, що як об'єкт публічного управління РОС представлені сукупністю елементів: — складниками, рівнями, стандартами освіти; — освітніми програмами, кваліфікаціями; — учасниками освітнього процесу; — закладами освіти та іншими суб'єктами освітнього процесу; — нормативно-правовими актами та ліцензійними умовами; — органами управління в сфері освіти.
- ▶ На рівні регіону окрім зазначених елементів до системи також включені недержавні організації, громадські об'єднання та органи влади регіонального рівня. Головними постулатами ефективного публічного управління РОС є загальносуспільні цінності нового часу (гуманізм, демократичність, цілісність, відкритість, рівні можливості, співробітництво, різноманітність, регіоналізація) та цілісний погляд на особистість (особистісні особливості, здібності, можливості його соціалізації, в тому числі через освітній процес).

-
- ▶ Встановлено, що на сучасному етапі цивілізаційному розвитку освіта стає фундаментом інформаційного суспільства. Її роль у забезпеченні суспільного прогресу та регіонального розвитку постійно зростає, вона є складною, багатоаспектною, багатовимірною, багатофункціональною.
 - ▶ Здійснено аналіз правового забезпечення публічного управління регіональною освітньою системою, який дозволив виявити, що у правовому полі закладені основи якісних змін системи освіти – від дошкільної до вищої освіти; реалізуються заходи із змістовного наповнення освіти, закладені основи для створення нової системи управління освітою та її фінансування, організації інклюзивної та спеціальної освіти, інертизації та комп'ютеризації закладів освіти, електронної освітньої платформи та електронного навчально-методичного забезпечення освітнього процесу тощо.

Дякую за увагу.